

تغذیه گاو گوشتی

پژمان عطریان

www.ketab.ir

آییز

سرشناسه : عطریان، پژمان، ۱۳۵۴-
 عنوان و نام‌پدیدآور : تغذیه گاو گوشتی / پژمان عطریان.
 وضعیت ویراست : ویراست ۲.
 مشخصات نشر : تهران : آبیژ، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۲۹۶ ص، مصور، جدول، نمودار.
 شابک : 978-964-870-255-1
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
 یادداشت : ویراست قبلی کتاب حاضر تحت عنوان «تغذیه علمی و عملی گاو گوشتی» توسط همین انتشارات در سال ۱۳۸۵ منتشر شده است.
 یادداشت : کتابخانه.
 عنوان دیگر : تغذیه علمی و عملی گاو گوشتی.
 موضوع : گاو گوشتی -- تغذیه
 ردیف‌دهی کنگره : SF۲۰۷/ع۶ت۷ ۱۳۸۹
 ردیف‌دهی بی‌بی : ۶۳۶/۲۱۳
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۲۴۹۶۸

آبیژ

- کتاب : تغذیه گاو گوشتی
- تألیف : پژمان عطریان
- ناشر : آبیژ
- قطع : وزیری
- ویرایش : دوم
- نویت : اول
- تاریخ : تابستان ۱۳۹۰
- تیراژ : ۱۵۰۰
- صفحات : ۲۹۶
- شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۰-۲۵۵-۱
- قیمت : ۱۰۰۰۰ تومان

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۲۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر، نشر یا پخش کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مراکز پخش

کتابیران: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان آزادی، خیابان دکتر قریب، بعد از فرصت شیرازی،
 پلاک ۷، تلفن: ۶۶۵۶۶۵۰۹ - ۱۸
 نوپردازان: تهران، خیابان لبافی‌نژاد، بین اردیبهشت و فروردین، پلاک ۲۳۸،
 تلفن: ۶۶۴۱۴۵۱۵ - ۶۶۴۱۴۲۷۲ - ۶۶۴۱۱۱۷۳ - ۶۶۴۹۴۴۰۹

فهرست

س	پیشگفتار چاپ اول
ص	پیشگفتار ویرایش دوم
۱	فصل ۱. انرژی
۲	۱-۱ متابولیسم پایه و نیاز به انرژی برای نگهداری
۴	تأثیر فصول سال بر نیاز به انرژی نگهداری
۵	تأثیر سن بر نیاز به انرژی نگهداری
۵	تأثیر نژاد در مقدار نیاز به انرژی نگهداری
۶	تأثیر درجه حرارت محیطی بر مقدار نیاز به انرژی نگهداری
۶	تأثیر جنسیت گاوهای گوشتی بر مقدار نیاز به انرژی نگهداری
۷	۲-۱ انرژی مورد نیاز رشد
۷	۳-۱ واحدهای سنجش انرژی
۸	۴-۱ ابقاء انرژی در بدن
۹	۵-۱ اتلاف انرژی
۱۰	۶-۱ انرژی متابولیسمی قابل تخمیر (FME)
۱۰	۷-۱ منابع انرژی درون بدن
۱۵	۸-۱ خوراک‌ها و مکمل‌های لازم برای تأمین انرژی در جیره
۱۷	دانه ذرت به عنوان منبعی برای تأمین انرژی
۱۸	دانه جو
۱۸	دانه گندم
۱۹	پنبه دانه (تخم پنبه)
۱۹	مقایسه دانه‌های غلات مصرفی گاوهای پرواری از نظر انرژی
۲۰	پودر چربی
۲۰	تغاله مرکبات
۲۱	ملاس‌ها
۲۲	۹-۱ کمبود انرژی در گاوهای گوشتی
۲۲	منابع

۲۳	فصل ۲. پروتئین و مواد ازته غیرپروتئینی
۲۵	۱-۲ کیفیت پروتئین مصرفی
۲۵	۲-۲ تجزیه پذیری پروتئین به عنوان اصلی مهم در بررسی کیفیت آن
۳۳	۳-۲ اسید آمینه های محدود کننده
۳۳	۴-۲ ازت غیر پروتئینی
۳۴	منابع ازت غیر پروتئینی
۳۵	اوره
۳۵	حد مجاز مصرف اوره
۳۶	۵-۲ خوراک های لازم برای تأمین پروتئین
۳۶	علف برنج به عنوان رایج ترین خوراک، با پروتئینی خوب
۳۷	شبه رها به عنوان منابع پروتئینی
۳۸	علوفه سویا
۳۸	کنجاله تخم کنجد
۳۹	کنجاله کتان یا بزرک
۳۹	کنجاله دانه نخل
۴۰	دانه سویا
۴۱	کنجاله سویا
۴۱	کنجاله گلرنگ
۴۱	دانه عدس
۴۲	دانه نخود خشک شده
۴۲	پودر ماهی
۴۳	پودر گوشت و استخوان
۴۳	آیا سیلوی ذرت، منبع خوبی از پروتئین است؟
۴۳	خوراک گلو تن ذرت
۴۳	نقش دانه های غلات در تأمین پروتئین مورد نیاز گاوهای گوشتی
۴۴	مقایسه انواع منابع پروتئینی در جیره های گاوهای گوشتی
۴۴	مواد فقیر از لحاظ پروتئین
۴۵	۶-۲ نقش پروتئین در نوع و مقدار لاشه استحصالی
۴۶	۷-۲ محاسبه مقدار پروتئین مورد نیاز گاوهای گوشتی
۴۸	۸-۲ قابلیت هضم پروتئین
۴۸	تأثیر انواع روش های فرایند کردن خوراک بر قابلیت هضم پروتئین
۴۹	۹-۲ شرایط خاصی که ناگزیر به افزایش سطح پروتئین جیره هستیم
۴۹	۱۰-۲ عوارض سطوح غیر مناسب پروتئین در جیره
۵۰	منابع

۵۱	فصل ۳. مواد معدنی
۵۲	۱-۳ مواد معدنی پرمصرف
۵۲	کلسیم
۵۶	کمبود کلسیم در گاوهای گوشتی
۵۶	فزونی کلسیم در جیره گاوهای گوشتی
۵۷	فسفر
۵۸	منیزیم
۶۱	سدیم
۶۳	کلر
۶۳	پتاسیم
۶۵	کوبالت
۶۶	۲-۳ مواد معدنی کم مصرف
۶۶	آهن
۶۶	مس
۶۹	منگنز
۶۹	کبالت
۷۱	یُد
۷۲	روی
۷۲	سلنیوم
۷۳	۳-۳ مواد معدنی سمی
۷۴	منابع
۷۵	فصل ۴. ویتامین ها
۷۶	ویتامین A
۷۹	ویتامین D
۸۰	ویتامین E
۸۰	ویتامین K
۸۱	ویتامین B1
۸۱	ویتامین B2
۸۲	ویتامین B3
۸۲	ویتامین B6
۸۳	ویتامین B12
۸۳	اسید پتوتنیک
۸۳	کولین
۸۴	منابع

۸۵	فصل ۵. آب
۸۶	۱-۵ وظایف آب
۸۶	۲-۵ ترکیب بدن و میزان آب آن
۸۶	۳-۵ میزان مصرف آب
۸۷	۴-۵ دمای آب مصرفی
۸۹	۵-۵ ترکیبات و ناخالصی های آب
۹۰	۶-۵ لزوم نصب آبشخور
۹۰	۷-۵ مصرف کم یا زیاد از اندازه آب
۹۱	۸-۵ جذب آب
۹۲	۹-۵ دفع آب
۹۳	۱۰-۵ محدودیت آب
۹۴	منابع
۹۵	فصل ۶. افزودنی های غیر مغذی
۹۶	۱-۶ آنتی بیوتیک ها
۹۶	باسیتراسین
۹۶	کلرتراسیکلین
۹۶	۲-۶ پروبیوتیک ها
۹۷	۳-۶ افزودنی های لازم برای جلوگیری و درمان نفخ شکم
۹۷	پیشگیری از نفخ
۹۸	درمان نفخ
۹۸	۴-۶ ایمپلانت ها برای تحریک رشد
۹۹	مکانیزم اثر ایمپلانت ها
۱۰۰	مقدار تأثیرگذاری ایمپلانت ها
۱۰۰	انواع ایمپلانت ها
۱۰۱	ایمپلانت ها بر روی چه نوع گاوهایی مؤثرند؟
۱۰۱	روند مصرف ایمپلانت ها
۱۰۲	۵-۶ بتا آدرنرژیک های آگونیست تزریقی
۱۰۲	۶-۶ یونوفرها
۱۰۳	۷-۶ قارچ کش ها و مواد ضد سم
۱۰۴	۸-۶ بافرها
۱۰۵	منابع

۱۰۷	فصل ۷. علوفه و مواد خشبی در تغذیه گاوهای گوشتی
۱۰۸	۱-۷ نوع کربوهیدرات‌های موجود در علوفه
۱۰۹	۲-۷ فیبر مؤثر
۱۱۱	۳-۷ مواد علوفه‌ای و مصرف ماده خشک
۱۱۲	۴-۷ زمان برداشت گیاهان مورد مصرف گاو گوشتی
۱۱۳	۵-۷ انواع خوراک‌ها و مواد خشبی
۱۱۳	انواع کاه
۱۱۶	سیوس‌ها
۱۱۶	سیوس برنج
۱۱۸	سیوس گندم
۱۱۸	سایر انواع علوفه
۱۱۸	یونجه خشک
۱۱۹	انواع شبدر
۱۲۰	علوفه سویا
۱۲۰	ماش علوفه‌ای
۱۲۰	غلات علوفه‌ای
۱۲۰	چلیپانیان
۱۲۰	۶-۷ فرایندهای انجام شده بر روی علوفه
۱۲۱	خرد کردن علوفه
۱۲۲	استفاده از آنزیم فیبرولیتیک برای هضم بهتر علوفه و مواد خشبی
۱۲۳	۷-۷ قابلیت هضم انواع علوفه
۱۲۶	۸-۷ مقدار الیاف مورد نیاز
۱۲۶	۹-۷ ذخیره‌سازی علوفه
۱۲۷	۱۰-۷ اتلاف علوفه
۱۲۷	منابع

۱۲۹	فصل ۸. سیلاژ
۱۳۰	۱-۸ آشنایی با چگونگی فرایند سیلو کردن
۱۳۳	۲-۸ افزودنی‌های لازم برای سیلو
۱۳۵	۳-۸ اتلاف مواد مغذی در سیلو
۱۳۶	۴-۸ انواع سیلاژهای قابل استفاده در تغذیه گاو گوشتی
۱۳۷	سیلاژ ذرت
۱۳۹	سیلاژ جو
۱۳۹	سیلاژ سورگوم

سیلاژ مخلوط سورگوم و سویا	۱۴۰
سیلاژ گندم	۱۴۰
سیلاژ یونجه	۱۴۰
تکنولوژی سیلو	۵-۸ ۱۴۱
منابع	۱۴۲

فصل ۹. کنسانتره	۱۴۳
۱-۹ نوع کربویدرات دانه‌های غلات، کنسانتره‌ها و قابلیت هضم آنها	۱۴۴
۲-۹ فرایند کردن دانه‌های غلات برای وارد کردن آنها به کنسانتره	۱۴۵
۳-۹ نسبت کنسانتره به علوفه در سنین و اوزان مختلف گاوهای گوشتی	۱۴۶
۴-۹ مقدار خالص کنسانتره مصرفی	۱۴۹
۵-۹ نحوه درست کردن کنسانتره	۱۴۹
اجزای یک کنسانتره	۱۴۹
۱. مواد تأمین کننده انرژی در کنسانتره	۱۴۹
۲. مواد تأمین کننده پروتئین در کنسانتره	۱۵۱
۳. مواد تأمین کننده عناصر معدنی و ویتامین‌ها در کنسانتره	۱۵۱
۴. مواد تأمین کننده اسیدهای چرب ضروری	۱۵۱
ذخیره‌سازی اجزای کنسانتره تا هنگام مصرف	۱۵۲
مراحل ساخت کنسانتره	۱۵۳
منابع	۱۵۶

فصل ۱۰. اشتها	۱۵۷
۱-۱۰ عوامل تأثیرگذار بر اشتهای گاوهای گوشتی	۱۵۸
عوامل مربوط به خود دام	۱۵۸
هیپوتالاموس و تنظیم اشتها	۱۵۸
گلوکز خون و تأثیر آن بر اشتها	۱۵۹
هورمون رشد	۱۵۹
غلظت انرژی جیره و نقش آن در اشتها	۱۶۰
عوامل محیطی مؤثر بر اشتها	۱۶۰
خوش خوراکی و اشتها	۱۶۰
استرس‌ها	۱۶۱
وقایع انجام شده در هنگام انتظار کشیدن برای خوراک	۱۶۱
بی‌اشتهایی	۲-۱۰ ۱۶۲
نمک زیاد باعث کم شدن اشتها می‌شود	۱۶۲

خوراک‌های خاک آلود و کثیف	۱۶۳
گرمای هوا	۱۶۳
بیماری‌ها	۱۶۳
منبع	۱۶۴

فصل ۱۱. مصرف خوراک

۱-۱۱ عواملی که به خود گاو گوشتی مربوط شده و مصرف را تحت تأثیر قرار می‌دهد	۱۶۶
وزن و سایز حیوان	۱۶۶
ترکیب بدن	۱۶۷
سن گاو	۱۶۸
جنس	۱۶۸
نژاد گاو	۱۶۸
افزایش وزن روزانه دام و رابطه آن با مقدار خوراک مصرفی	۱۶۹
ضریب تبدیل خوراک به گوشت	۱۶۹
۲-۱۱ عوامل محیطی که مقدار مصرف را تحت تأثیر قرار می‌دهد	۱۶۹
عوامل مربوط به کیفیت خوراک (جیره)	۱۷۰
میزان متابولیسم جیره (غلظت انرژی متابولیسمی جیره)	۱۷۰
رطوبت خوراک و مقدار مصرف	۱۷۱
میزان فیبر خوراک	۱۷۲
میزان کنسانتره مصرفی	۱۷۲
چربی خوراک	۱۷۳
فرایندهای انجام شده روی خوراک	۱۷۳
عوامل محیطی دیگر	۱۷۳
درجه حرارت محیطی	۱۷۴
طول روز	۱۷۴
اندازه آخور	۱۷۴
۳-۱۱ کیفیت خوراک مصرفی	۱۷۶
۴-۱۱ مقایسه مقدار مصرف خوراک گاوهای گوشتی با گاوهای شیری	۱۷۶
۵-۱۱ مقدار مصرف خوراک و تولید متان	۱۷۷
منابع	۱۷۷

فصل ۱۲. تغذیه گوساله شیرخوار و گوساله‌های شیرپرور

۱-۱۲ دوران شیرخوارگی	۱۸۰
مقدار خوراک مصرفی در زمان شیرخوارگی گوساله	۱۸۱

- عوارض مصرف شیر به عنوان تنها خوراک ۱۸۱
- اسهال گوساله شیرخوار ۱۸۱
- نحوه خوراک‌دهی به گوساله شیرخوار ۱۸۲
- مکانیسم شیاز مری ۱۸۲
- ۱۲-۲ از شیر گرفتن گوساله شیرخوار و مشخصات خوراک‌دهی در این دوره ۱۸۳
- چه نژادهایی از گاو برای انتقال به دوران پروار مناسب‌ترین هستند؟ ۱۸۶
- ۱۲-۳ تأثیر بیماری‌ها و حالات گوساله در پروار شدن ۱۸۶
- ۱۲-۴ گوساله‌های شیرپروار ۱۸۷
- منابع ۱۸۷
- فصل ۱۳. مدیریت تغذیه‌ای دوران رشد** ۱۸۹
- ۱۳-۱ میزان نیاز به انواع مواد مغذی ۱۹۰
- ۱۳-۲ تراکم گاوها در اصطبل ۱۹۱
- ۱۳-۳ سیستم‌های خوراک‌های مختلف طی پرواربندی ۱۹۲
- ۱۳-۴ مقایسه گاوهای اخته جوان با گاوهای نر جوان ۱۹۳
- ۱۳-۵ عوامل مؤثر بر سرعت رشد ۱۹۴
- منابع ۱۹۴
- فصل ۱۴. مدیریت تغذیه‌ای دوران پایانی پروار** ۱۹۵
- ۱۴-۱ جیره‌های دوره پایانی پروار ۱۹۸
- منابع ۲۰۰
- فصل ۱۵. تلیسه‌ها و گاوهای ماده پرواری** ۲۰۱
- منابع ۲۰۳
- فصل ۱۶. جیره‌ها و روش‌های خوراک‌دهی** ۲۰۵
- ۱۶-۱ لزوم رعایت حدمجاز مصرف مواد در جیره ۲۰۹
- ۱۶-۲ تقسیم‌بندی انواع جیره‌ها ۲۰۹
- جیره‌های دوران رشد ۲۱۱
- سیلاژ ذرت در جیره‌های دوران رشد ۲۱۲
- دانه‌های تقطیری برای گاوهای در حال رشد و جوان ۲۱۳
- لزوم گنجانیدن مواد معدنی در جیره‌های دوران رشد ۲۱۴
- جیره‌های دوران پایانی پروار ۲۱۴
- وضعیت پروتئین مورد نیاز در جیره‌های پایانی ۲۱۵
- ذرت در جیره‌های پایانی پروار گاو ۲۱۵
- ۱۶-۳ مواد مغذی مورد نیاز گاوهای با تولید در سطوح مختلف ۲۱۵

۲۱۷	فصل ۱۷. سیستم‌های مختلف تغذیه‌ای گاوهای گوشتی
۲۱۸	۱-۱۷ سیستم‌های بسته
۲۲۰	۲-۱۷ سیستم‌های باز
۲۲۴	منبع
۲۲۵	فصل ۱۸. تغذیه با توجه به ترکیب و اسکور بدن
۲۲۶	۱-۱۸ تعیین امتیاز رسمی لاشه (اسکوربندی)
۲۳۲	نوع چربی ذخیره شده در بدن
۲۳۲	چاقی و مکانیسم سلول‌های چربی
۲۳۳	چگونه از چربی گاو، متوجه نوع ذخیره آن شویم؟
۲۳۵	گاوهای ماده و تلیسه‌ها، چربی بیشتری دارند
۲۳۵	۲-۱۸ انواع اسکورها در گاو گوشتی
۲۴۳	۳-۱۸ زمان نگهداری و تغذیه گاو پرواری قبل از کشتار با توجه به اسکور و ترکیب بدن
۲۴۳	وزن کشتار اسکورها مختلف
۲۴۶	۴-۱۸ برنامه‌های تغذیه و خوراک دهی انواع اسکورها
۲۴۶	تأثیر تغذیه قبلی در تغذیه کنونی برای پروار
۲۴۷	مقدار مصرف خوراک و ماده خشک در اسکورها مختلف
۲۴۷	نیازهای انرژی اسکورها مختلف
۲۴۸	نیاز پروتئینی اسکورها مختلف
۲۵۱	جیره‌های نمونه برای اسکورها مختلف
۲۵۲	منبع
۲۵۳	فصل ۱۹. استرس و تغذیه
۲۵۴	۱-۱۹ انواع استرس
۲۵۴	استرس گرمایی
۲۵۶	استرس سرمای
۲۵۸	۲-۱۹ استرس و تأثیر آن بر مقدار نیاز به مغذی مختلف
۲۵۸	استرس و نیازهای گاو گوشتی به پروتئین
۲۵۹	نیاز به انرژی هنگام استرس
۲۵۹	نیاز به مواد معدنی هنگام استرس
۲۶۰	نیاز به ویتامین‌ها هنگام بروز استرس
۲۶۰	۳-۱۹ تأثیر استرس بر فیزیولوژی دستگاه گوارشی
۲۶۱	۴-۱۹ نوع خوراک مصرفی هنگام استرس
۲۶۱	۵-۱۹ تأثیر استرس بر مقدار مصرف ماده خشک خوراک
۲۶۲	منبع

۲۶۳	فصل ۲۰. ناهنجاری‌های مرتبط با تغذیه
۲۶۴	۱-۲۰ رشد کم
۲۶۴	۲-۲۰ اسهال
۲۶۵	۳-۲۰ مسمومیت‌ها
۲۶۵	مسمومیت نیتراتی
۲۶۶	مسمومیت اوره (مسمومیت آمونیاکی)
۲۶۶	مسمومیت اسید پروسیک
۲۶۶	مسمومیت حاصل از برگ و ساقه منگولد و چغندر
۲۶۶	مسمومیت حاصل از چلیپانیان
۲۶۷	مسمومیت ناشی از فلونور
۲۶۷	مسمومیت با کادمیوم
۲۶۷	مسمومیت با شرب
۲۶۸	مسمومیت با جیوه
۲۶۸	۴-۲۰ نفخ
۲۷۰	۵-۲۰ اسیدوز
۲۷۰	۶-۲۰ اختلالات کبدی مرتبط با تغذیه
۲۷۰	آبسه کبدی
۲۷۱	کبد چرب
۲۷۲	منابع
۲۷۳	واژه‌نامه
۲۷۵	نمایه

پیشگفتار چاپ اول

گوشت قرمز یکی از چند فراورده اصلی تأمین‌کننده پروتئین است، و گاو به‌عنوان یکی از مهمترین تولیدکنندگان این فراورده با ارزش در نظر گرفته می‌شود. با توجه به این نکته که در جامعه ما خوک، اسب و سایر انواع حیوانات بجز گاو و گوسفند و بز و طیور برای پرورار کردن به‌کار گرفته نمی‌شوند، لذا در جامعه کنونی ما، این چند نوع حیوان عمده تولیدکنندگان گوشت بوده و برای داشتن تولیدی خوب و با کیفیت و در عین حال کافی و به‌سند برای جامعه امروز که دائماً سیر صعودی جمعیت داشته، باید تدابیر خاصی اندیشیده شود تا اینکه از این تعداد محدود دام، حداکثر استفاده را به عمل آوریم. یکی از مهمترین اعمال در این خصوص، آن است که برای این نوع دام‌ها، تغذیه مناسبی داشته باشیم. در این میان گاو به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان مهم گوشت قرمز، نقش بالقوه‌ای را در میان انواع دام در کشور ما داشته و برای اینکه این حیوان از تغذیه خوبی برخوردار باشد، باید به دو نکته توجه داشت. نکته اول اینکه خوراک‌کی که در اختیار این حیوان قرار می‌دهیم، کیفیت مناسبی از لحاظ تمام انواع مواد مغذی داشته باشد و دوم اینکه قیمت مناسبی داشته باشد و این کار تنها با جیره‌نویسی اصولی و صحیح امکان‌پذیر خواهد بود.

نگارش این کتاب، از آنجا شروع شد که بنده کمبود چنین مجموعه‌ای را در میان کتب دامپروری و تغذیه دام احساس می‌کردم. زیرا در هر کتابی تنها به چند صفحه‌ای بسیار مختصر از تغذیه گاو گوشتی پرداخته شده و پرواضح است که تنها با مطالعه چند صفحه مختصر نمی‌توان به نتیجه‌گیری کلی در یک مبحث رسید. به هر حال با توجه به اینکه این کتاب، نخستین کتاب مدون به زبان فارسی در زمینه تغذیه گاوهای گوشتی است، که در اختیار علاقه‌مندان به این رشته به‌خصوص دانشجویان عزیز علوم دامی قرار می‌گیرد، امید آن را دارم که توانسته باشد پاسخگوی بسیاری از سؤالات در خصوص تغذیه گاو گوشتی و راهنمای خوبی برای دانشجویان باشد و قدمی هرچند اندک در راه پیشرفت علم تغذیه گاوهای گوشتی برداشته باشم. این کتاب می‌تواند راهنمای خوبی برای دانشجویان دامپروری در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و پرورابندان و کلیه محققان علاقه‌مند به پرورش و تغذیه گاوهای گوشتی باشد. در پایان از تمامی محققان و استادان ارجمند، که در این رشته تخصص دارند، استدعا دارم که بزرگواری فرموده و اگر ایراد و نقصی در این کتاب می‌بینند، بنده را از نظرات سازنده خویش، بهره‌مند فرمایند.

پژمان عطریان

پاییز ۱۳۸۵

پیشگفتار ویرایش دوم

رشد روزافزون جمعیت و نیاز بیشتر به مواد غذایی به خصوص محصولات پروتئینی، نیازمند داشتن دام‌هایی سالم با تولیدی زیاد و کیفیتی مرغوب است. سیستم‌های پرورش و تغذیه دام مرسوم در ایران، نسبت به سیستم‌های روز دنیا، پیشرفت کمتری داشته‌اند و بیشتر بر پایه اصول ساده و قدیمی تغذیه هستند و این امر را می‌توان از جنبه‌های مختلف بررسی کرد. استفاده از نژادهای نه‌چندان پربازده در تولید گوشت و عدم پیشرفت چندان زیاد اصلاح نژادی در گاوهای گوشتی و ساده پنداشتن تغذیه گاوهای گوشتی و توجه بیشتر به تغذیه گاوهای شیری، باعث پیشرفت کند این علم و متعاقب آن تغذیه ناکارآمد گاوهای گوشتی در ایران و عدم کیفیت گوشت حاصله از آنها شود. مثلاً در دیگر کشورها از نژادهایی با راندها بالا و کیفیت گوشت مرغوب و یا از سیستم‌های چرا در مراتع استفاده می‌شود، ولی در ایران، تغذیه گاوهای گوشتی بیشتر در محیط بسته و خیلی ساده انجام می‌شود. لذا جای آن دارد که به علم تغذیه گاوهای گوشتی، با نگاهی نو و متفاوت با اصول قدیمی نگریست. در این کتاب سعی بر آن است که خواننده را با این اصول آشنا نموده و ضمن اینکه راهکارهای بهینه کردن تولید گوشت را با کیفیتی بهتر بیان کنیم، مسائل جدید و روز دنیا از جمله استفاده از هورمون‌ها، ایمپلانت‌ها و دیگر افزودنی‌ها را شرح داده و احتیاجات غذایی دام را به طور دقیق ارائه نموده و در نهایت از نظر اقتصادی نیز هزینه خوراک‌دهی را کاهش دهیم. در این کتاب، بیشتر به تولید گوشت بالاتر و با کیفیت‌تر تأکید شده است و از پرداختن به مباحث مشترک بین گاوهای گوشتی با گاوهای شیری و دیگر دام‌ها، صرف‌نظر شده است. ضمناً ذکر این نکته نیز ضروری است که در ایران به دلیل محدود بودن انواع دام‌های مولد گوشت، گاوهای گوشتی نقش ویژه‌ای دارند و لذا باید توجه بیشتری به این دسته حیوانات کرد. مطالعه این کتاب به تمام دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد علوم دامی، مشاوران تغذیه دام واحدهای پرواربندی و حتی دامداران توصیه می‌شود و لذا از خوانندگان و اساتید عزیز خواهشمند است اینجانب را از نظرات ارزشمند خود بهره‌مند سازند.

پژمان عطریان

تابستان ۱۳۹۰